

**COFNODION CYFARFOD
BWRDD IECHYD PRIFYSGOL CWM TAF MORGANNWG (BIP CTM)
A GYNHALIWDYDD DDYDD IAU 27 CHWEFROR 2020
YNG NGHANOLFAN HAMDDEN RHONDDA FACH
STRYD Y DWYRAIN, PENDYRUS CF43 3HR**

AELODAU A FU'N BRESENNOL:

Marcus Longley	- Cadeirydd
Sharon Hopkins	- Prif Weithredwr (Dros Dro)
Maria Thomas	- (Is-gadeirydd)
Paul Griffiths	- Aelod Annibynnol
Ian Wells	- Aelod Annibynnol
Dilys Jouvenat	- Aelod Annibynnol
James Hehir	- Aelod Annibynnol
Jayne Sadgrove	- Aelod Annibynnol
Nicola Milligan	- Aelod Annibynnol
Phillip White	- Aelod Annibynnol
Mel Jehu	- Aelod Annibynnol
Nick Lyons	- Cyfarwyddwyr Meddygol
Alan Lawrie	- Cyfarwyddwr Gofal Sylfaenol, Cymunedol ac Iechyd Meddwl
Greg Dix	- Cyfarwyddwr Nyrsio, Bydwreigiaeth a Gofal Cleifion
Kelechi Nnoaham	- Cyfarwyddwr Iechyd y Cyhoedd
Steve Webster	- Cyfarwyddwr Cyllid
Liz Wilkinson	- Cyfarwyddwr Therapiau a Gwyddorau Iechyd
Anne Phillimore	- Cyfarwyddwr y Gweithlu a Datblygu Sefydliadol (Dros dro)
Ruth Treharne	- Cyfarwyddwr Cynllunio a Pherfformiad

ERAILL A FU'N BRESENNOL:

John Palmer	- Prif Swyddog Gweithredol
Georgina Galletly	- Cyfarwyddwr Llywodraethu / Ysgrifennydd y Bwrdd (Dros Dro)
Clare Williams	- Cyfarwyddwr Cynorthwyol Cynllunio a Phartneriaethau
Cathy Moss	- Prif Swyddog, Cyngor Iechyd Cymuned Cwm Taf Morgannwg (Yn rhannol)
Olive Francis	- Is-gadeirydd, Cyngor Iechyd Cymuned Cwm Taf Morgannwg:
David Jenkins	- Cymorth Annibynnol i Gadeirydd BIP CTM
Julia Sumner	- Pennaeth Cyfathrebu (Dros Dro)
Wendy Penrhyn-Jones	- Pennaeth Gweinyddiaeth Gorfforaethol (Ysgrifennydd)

HB/20/027

CROESO

Croesawodd y Cadeirydd bawb i'r cyfarfod gan ddiolch i'r rheiny o'r cyhoedd a ddaeth i wrando ar gyfarfod y Bwrdd Iechyd, sy'n dangos cryfder y teimlad a'r brwdfrydedd yn y gymuned leol. Cydnabu'r Cadeirydd fod yr oriel gyhoeddus yn llawn ond na fu'n bosibl rhoi lle i bawb oherwydd iechyd a diogelwch.

Dyweddodd M Longley y cynhaliwyd y cyfarfod yn gyhoeddus er mwyn cynnal gwaith y Bwrdd Iechyd yn hytrach na chyfarfod cyhoeddus ac felly, ni fu'n bosibl ymateb i gwestiynau gan y cyhoedd ar yr achlysur hwn.

HB/20/028

YMDDIHEURIADAU AM ABSENOLDEB

CAFWYD ymddiheuriadau gan Keiron Montague, Aelod Annibynnol; Giovanni Isingrini, Aelod Cysylltiol o'r Bwrdd a John Beecher, Cadeirydd, Cyngor Iechyd Cymuned CTM.

HB/20/029

DATGANIADAU O FUDDIANNAU

Ni fu yr un datganiad o fuddiant.

HB/20/030

RHAGLEN DE CYMRU – DATBLYGU'R ARGYMHELLION HEB EU CYFLAWNI – ADRODDIAD O'R DIWEDDARAF

CAFWYD adroddiad sy'n darparu'r diweddaraf ar yr opsiynau ar gyfer adran damweiniau ac achosion brys Ysbyty Brenhinol Morgannwg, Llantrisant.

Wrth gyflwyno'r adroddiad, dywedodd y Cadeirydd y byddai'r Bwrdd yn cael cyflwyniad sy'n crynhoi'r sefyllfa ers ei gyfarfod diwethaf ar 30 Ionawr 2020. Dywedodd M Longley nad oedd unrhyw rhagfarnu ac felly na fyddai gofyn i'r Bwrdd wneud unrhyw benderfyniadau ar yr adeg hon o ran symud ymlaen.

Dyweddodd y Cadeirydd yr oedd yn hynod bwysig gwranddo dros yr wythnosau diweddar ar farn y cymunedau lleol. Estynnwyd gwahoddiad i'r Prif Swyddog Cyfrifol, N Lyons, roi'r cyflwyniad ac wrth wneud hynny, tynnodd sylw at y pwyntiau canlynol:

- Roedd argymhellion Rhaglen De Cymru yn cael eu hadolygu er mwyn gwirio a oedd y penderfyniadau'n ddilys o hyd o ystyried mai 2020 ydyw ac a oedd yn ddiogel ymchwilio i opsiynau A a B fel y'u nodir yn yr adroddiad.
- A fyddai modd lleihau'r pwysau ar adran damweiniau ac achosion brys Ysbyty Brenhinol Morgannwg drwy gynnig model gwahanol o ofalu a allai gynnwys 'ward rithwir', gwasanaethau gofal sylfaenol ychwanegol, unedau mân anafiadau, derbyn yn uniongyrchol i'r wardiau perthnasol a chanolfannau arbenigol.

Eitem rhif 2.2.6 ar yr agenda

- Roedd y ddibyniaeth sylweddol ar staff asiantaeth/locwm yn fyrdymor yn creu problemau o ran diogelwch ac roedd y Crwner eisoes wedi cyflwyno achos mewn perthynas â hyn. Roedd arbenigwyr clinigol yn Ysbyty Brenhinol Morgannwg hefyd yn tynnu sylw at eu pryderon ynghylch y lefel annerbyniol o risg sydd wedi bodoli ers sawl blynedd;
- Roedd y prinder staff meddygol presennol yn parhau, gyda 17 o ymgynghorwyr ac 20 o feddygon graddfa ganol, ond gwnaed ymdrechion sylweddol i adfywio'r hysbysebion am y cyfryw swyddi ac roedd y lefelau diddordeb wedi cynyddu. Penodwyd dau ymgynghorydd ym mis Ionawr 2020 yn adran damweiniau ac achosion brys Ysbyty Tywysoges Cymru a arweiniodd at Arweinydd Clinigol yn cytuno i ddarparu cymorth i'r adran honno. Fodd bynnag, dywedodd y rhan fwyaf o'r staff a oedd wedi gweithio yn adran damweiniau ac achosion brys Ysbyty Brenhinol Morgannwg nad oeddent yn dymuno dychwelyd oherwydd y problemau diogelwch.
- Yr amrywiaeth o ddigwyddiadau ymgysylltu a fynychwyd gan amryw aelodau o'r Bwrdd er mwyn siarad â'r staff, y gymuned leol a gwleidyddion ac i wrando ar farn a phryderon pobl.
- Sefydlwyd Grwpiau Cyfeirio Clinigol i ddylunio gwasanaethau diogel o ansawdd uchel sy'n cael eu staffio gan weithlu cynaliadwy, gan sicrhau mynediad i gymaint o bobl â phosibl fel bod modd darparu'r gofal cywir yn gyflym ac mor agos at gartref â phosibl. Bu hyn yn cynnwys enghreifftiau o senarios clinigol.

Diolchodd y Cadeirydd y Cyfarwyddwr Meddygol am y cyflwyniad a chroesawodd gwestiynau a sylwadau gan aelodau'r Bwrdd.

Soniodd I Wells am y penderfyniad o dan Raglen De Cymru, sef israddio adran damweiniau ac achosion brys Ysbyty Brenhinol Morgannwg a fydd yn effeithio'n anochel ar allu'r adran i recriwtio'r staff meddygol hanfodol sydd ei angen i gynnal adran damweiniau ac achosion brys 24 awr dan arweiniad ymgynghorwyr.

Cyfeiriodd I Wells at y bleidlais ddiweddar yn y Senedd ynghylch y mater hwn gan ddweud ei bod yn synhwyrol canolbwyntio, am y tro, ar ystyried y posibiliadau ynghylch darparu gofal yn y dyfodol o dan opsiwn 'B', o ystyried bod hwn yn gam byrdymor dros dro sydd ei angen yn sgil y broblem o ran diogelwch a nodwyd, wrth gadw'r opsiwn o'i droi yn ôl yn adran damweiniau ac achosion brys 24 awr dan arweiniad ymgynghorwyr yn y dyfodol.

Eitem rhif 2.2.6 ar yr agenda

Dywedodd P White os canfyddid nad yw Rhaglen De Cymru yn gyfredol o ran ei hargymhellion, byddai hwn yn fater i Lywodraeth Cymru ei adolygu, a bod cymaint mwy y byddai angen i'r Bwrdd Iechyd ei wneud cyn y gellid gwneud penderfyniad ynghylch trefniadau'r gwasanaeth yn y dyfodol. Cydnabu N Lyons fod angen i BIP CTM recriwtio'n wahanol a dywedodd fod y cyfryngau cymdeithasol bellach yn cael eu defnyddio yn ogystal â'r hysbysebion swydd traddodiadol.

Dywedodd N Lyons fod angen i'r sefydliad wella'r ffordd y mae'n gwrando ar y staff, a allai fod â diddordeb mewn dod i weithio yn yr ardal, o ran y math o gontract a fyddai'n diwallu eu hanghenion a'u dyheadau, a bod trafodaethau ar y gweill gyda rhyw 50 o feddygon locwm ynghylch hyn a gorau po gynted y gall y Bwrdd ddod at benderfyniad er mwyn galluogi'r rheiny sydd â diddordeb i ymrwymo i weithio yma.

Dywedodd N Lyons ba bynnag fodel fyddai'r opsiwn terfynol, byddai'n hanfodol bod hyn yn adlewyrchu dealltwriaeth y Bwrdd o'r problemau a godwyd, y gwahanol fathau o fregusrwydd yn y grwpiau oedran ac felly yr angen am roi nifer o lwybrau ar waith. Wrth gyfeirio at y Grwpiau Cyfeirio Clinigol, dywedodd N Lyons y byddai'r rhain, wrth symud ymlaen, yn cael eu hehangu i gynnwys nyrsys a gweithwyr proffesiynol eraill yn ogystal â meddygon gyda golwg ar gyd-gynhyrchu'r model gorau sy'n darparu gofal diogel a chynaliadwy.

Dywedodd D Jouvenat fod angen i asesiad o effaith fod yn gadarn ac yn gyfoes cyn i'r Bwrdd wneud unrhyw benderfyniadau ar ran y cleifion yr oeddent yn eu gwasanaethu. Wrth gydnabod bod y Bwrdd presennol yn wahanol iawn i'r corff a oedd ar waith tua chwe blynedd yn ôl, dywedodd D Jouvenat fod llawer o'r bobl sy'n mynychu i arsylwi'r cyfarfod heddiw wedi codi eu pryderon chwe blynedd yn ôl ac nad ystyriwyd y rhain. Cytunodd N Lyons fod angen cwblhau asesiad llawn o'r effaith a bod hefyd angen magu hyder yn y Bwrdd unwaith eto. Dyna pam yr oedd ymrwymiad i barhau i gael trafodaeth ddwyffordd gyda'r cymunedau lleol.

Dywedodd P Griffiths fod pobl yn aml yn gofyn iddo sut daeth y bwloch o ran capasiti'r staff meddygol a'r galw am y cyfryw staff wedi dod i fodolaeth a phwy oedd yn gyfrifol am gynllunio'r cyfryw faterion yng ngweithlu'r GIG fel y gellid cymryd camau gweithredu i atal sefyllfa fel hyn rhag codi eto. Dywedodd N Lyons y recriwtiodd BIP CTM yng Nghymru, yn y DU ac ar lefel ryngwladol ac nad oedd y gwaith cynllunio'r gweithlu wedi datblygu i gyd-fynd â newidiadau mewn rolau meddygol a arweiniodd at 1,200 o swyddi gwag ymgynghorol a 2,000 o swyddi gwag graddfa ganol ledled y DU.

Eitem rhif 2.2.6 ar yr agenda

NODODD aelodau'r Bwrdd fod hyn wedi creu cystadleuaeth i'r Bwrdd Iechyd gyda nifer fawr o adrannau damweiniau ac achosion brys yn cystadlu yn erbyn ei gilydd. **NODODD** aelodau'r Bwrdd y cymerwyd 14 o flynyddoedd i hyfforddi staff meddygol a bod llawer o staff meddygol yn dewis dilyn llwybr gwahanol yn hytrach na meddygaeth adrannau damweiniau ac achosion brys.

Wrth gyfeirio at yr asesiadau o effaith sydd i'w disgwyl a'r syniadau o ran modelu'r gwasanaeth y mae'r Grwpiau Cyfeirio Clinigol yn gweithio arnynt, dywedodd M Thomas y byddai'r wybodaeth hon yn bwysig i graffu ar y Bwrdd. Dywedodd N Lyons nad oedd yr wybodaeth hon ar gael eto yn ei chyfanrwydd ond y byddai'n bosibl ei rhannu gydag aelodau'r Bwrdd ar lefel crynodeb. Er na chytunwyd eto ar ddyddiad i gwblhau hyn, dywedodd N Lyons y byddai diweddariad yn cael ei ddarparu i'r Bwrdd yn ystod ei gyfarfod nesaf ar 26 Mawrth 2020 a'i fod yn rhagweld y byddai'r dadansoddiad o effaith bron â'i gorffen yn ystod mis Ebrill 2020.

Dywedodd J Palmer fod y staff sy'n gweithio yn yr adrannau damweiniau ac achosion brys ledled y sefydliad wedi parhau i ddangos ymrwymiad anhygoel i ofal cleifion a thros y tri mis diwethaf, roedd y perfformiad ynghylch aros yn yr adran damweiniau ac achosion brys am 4 awr wedi gwella i 76%, y ffigur ar gyfer aros am 12 awr oedd 94% a'r ffigur ar gyfer yr amseroedd trosglwyddo ambiwlansys o fewn 50 munud oedd 75%. Aeth y Prif Swyddog Gweithredol ati i ddweud y dylid llongyfarch y staff a oedd yn gweithio mewn amgylchiadau eithriadol o heriol. Dywedodd J Palmer er bod y sefydliad yn gorfod rhoi mesurau ar waith yn gyson i helpu i reoli diogelwch yn yr amgylchedd clinigol, roedd y cymorth ychwanegol a ddarperir gan yr Arweinydd Clinigol newydd yn yr adran damweiniau ac achosion brys wedi cryfhau'r angen am ddiwylliant o ddiogelwch.

Dywedodd N Lyons fod y gallu i ddarparu gwasanaethau diogel trwy fodd nifer priodol o staff sydd wedi cael hyfforddiant addas yn bwysig. Ychwanegodd N Lyons fod gwersi'n cael eu dysgu er mwyn deall y risgiau a oedd yn bodoli yn well na thri mis yn ôl. Er iddo dderbyn bod angen gwneud penderfyniad ynghylch darpariaeth y gwasanaeth yn y dyfodol, dywedodd N Lyons ei bod yn hanfodol gwneud y penderfyniad cywir ac o ganlyniad, byddai'n darparu eglurhad i'r staff presennol yn ogystal â'r rheiny a allai fod â diddordeb mewn dod i weithio yn Ysbyty Brenhinol Morgannwg.

Eitem rhif 2.2.6 ar yr agenda

Wrth ddod â'r drafodaeth ynghylch yr eitem hon i ben, dywedodd y Cadeirydd ei bod yn glir bod angen gwneud gwaith o hyd cyn ei bod yn bosibl gwneud penderfyniad a fyddai'n arwain at ofal systemau mor ddiogel â phosibl. Unwaith eto, diolchwyd i'r cyhoedd am fynychu i wrando ar y trafodaethau a chafwyd sicrwydd y byddai digwyddiadau ymgysylltu pellach yn parhau i ddigwydd i sicrhau bod y Bwrdd yn parhau i wrando ar farn cymunedau lleol, y staff a gwleidyddion.

PENDERFYNODD y Bwrdd i wneud y canlynol:

- **NODI'R** diweddariad.
- **CYMERADWYO** parhad y prosiect gan gynnwys y camau canlynol nesaf:
 - Cwblhau cam cyntaf gwaith y Grwpiau Cyfeirio Clinigol er mwyn datblygu ac asesu modelau gwasanaeth mwy manwl o dan opsiynau A a B.
 - Parhad y gweithgarwch ymgysylltu â'r cyhoedd a'r staff o dan y Strategaeth a Chynllun Cyfathrebu ac Ymgysylltu.
 - Parhau yr ymdrechion i recriwtio staff meddygol ar gyfer yr adrannau damweiniau ac achosion brys
 - Creu adroddiad pellach i'w ystyried yng nghyfarfod y Bwrdd Iechyd ym mis Mawrth 2020.
- Diolch i staff yr adrannau damweiniau ac achosion brys ledled ardal y Bwrdd am eu hymrwymiad parhaus.

HB/20/031

DIWEDDARIAD AM COVID-19

Cafwyd adroddiad sy'n darparu'r cefndir a'r datblygiadau a arweiniodd at ddatgan y mater hwn yn argyfwng iechyd cyhoeddus rhyngwladol.

Cyflwynodd K Nnoaham yr adroddiad gan roi'r diweddaraf i aelodau'r Bwrdd ar y camau gweithredu lleol a gymerir yn BIP CTM yn ogystal â'r gwaith ar y cyd sydd ar y gweill gyda sefydliadau eraill a ledled y DU, gan nodi ei bod yn broblem sy'n datblygu'n gyflym, felly byddai diweddariad llafar yn cyd-fynd â'r adroddiad ysgrifenedig.

NODODD aelodau'r Bwrdd fod y cynllun presennol yn y 'cam atal' a oedd yn ceisio atal y feirws rhag ennill ei blwyf yn y gymuned, a bod gwersi'n cael eu dysgu gan y gwleidydd sydd wedi cael nifer sylweddol o achosion.

NODODD aelodau'r Bwrdd nad oedd unrhyw achosion yng Nghymru hyd yn hyn a bod diffiniad yr achos wedi newid tua wythnos yn ôl a oedd wedi achosi cynnydd mawr yn nifer yr achosion yr oedd angen eu profi.

Eitem rhif 2.2.6 ar yr agenda

NODODD aelodau'r Bwrdd fod timau profi cymunedol, sy'n cynnwys niysys rhanbarthol, wedi cael eu sefydlu a bod Unedau Profi Coronafeirws bellach yn cael eu sefydlu a chafwyd cytundeb y diwrnod hwnnw rhwng Iechyd Cyhoeddus Cymru a phob un o fyrddau iechyd Cymru i anfon pecynnau profi i'r rheiny yr oedd eu hangen arnynt.

NODODD aelodau'r Bwrdd fod protocol ar waith ar gyfer y staff a oedd yn dychwelyd o'r Eidal, De Corea ac Iran ac y byddai angen ymgysylltu'n fwy â sefydliadau partner erbyn hyn i'w galluogi i gael rôl yn y gwaith o ymateb i'r argyfwng iechyd hwn. Yn ogystal â hynny, **NODWYD** bod Iechyd Cyhoeddus Cymru yn darparu cyngor i'r cyhoedd a bod gwybodaeth ar gael hefyd trwy ofal sylfaenol a'r gwasanaethau 111. Dywedodd J Palmer fod yr angen i roi protocolau ar waith wedi dangos lefel uchel o arweinyddiaeth gyda negeseuon cyson ac unffurf bellach yn cael eu defnyddio i ymateb i'r sefyllfa ddramatig hon.

O ran cyngor i'r rheiny sydd ar fin teithio dramor, dywedwyd wrth aelodau'r Bwrdd y byddai unrhyw ddatblygiadau sylweddol yn cael eu rhannu.

PENDERFYNODD y Bwrdd i wneud y canlynol:

- **NODI'R** diweddariad.
- Nodi modd o fonitro'r costau sydd ynghlwm wrth y gwaith hwn fel y'i pennir gan y Cyfarwyddwr Cyllid a Chaffael. Dylai'r sefydliad weithio gyda byrddau iechyd eraill i ateb gofynion y gwasanaeth a disgwyliadau'r Prif Swyddog Meddygol ar sail ranbarthol.
- Mabwysiadu ymateb brys/cynlluniau sifil wrth gefn ac actifadu grwpiau cydlynu Aur/Arian/Efydd priodol yn unol ag argymhellion y Prif Swyddog Gweithredol.

HB/20/032

UNRHYW FATERION ERAILL

Llongyfarchiadau a ffarwel

Yn gyntaf, rhoddodd y Cadeirydd longyfarchiadau ar ran y Bwrdd i'r Prif Swyddog Gweithredol sydd wedi cael ei benodi yn ddiweddar i rôl gyffrous yn Llundain ar ddyddiad i gytuno arno. **NODODD** yr aelodau y byddai cyhoeddiad ffurfiol yn cael ei wneud yn fuan.

Yn ogystal â hynny, dywedodd y Cadeirydd ffarwel wrth Gyfarwyddwr y Gweithlu a Datblygu Sefydliadol dros dro a oedd yn nesáu at ddiwedd ei chyfnod tymor penodol gyda'r Bwrdd Iechyd. Diolchwyd i A Phillimore am ei chyfraniad pwysig yn ystod cyfnod heriol. **NODODD** aelodau'r Bwrdd y byddai Hywel Daniel yn ymgymryd â'r rôl dros dro o ddechrau mis Mawrth 2020 am flwyddyn yn ystod proses o recriwtio gyda golwg ar benodi'n barhaol.

Ni fu unrhyw faterion eraill.

HB/20/033

DYDDIAD Y CYFARFOD NESAF

Bydd y cyfarfod nesaf ddydd Iau 26 Mawrth 2020.

LLOFNODWYD:

M Longley, Cadeirydd

DYDDIAD:

Unconfirmed